

PODRUČNA RASLOJENOST LEKSIKA

LOKALIZMI

REGIONALIZMI

DIJALEKTIZMI

LOKALIZMI

-LEKSEMI JEDNOG MJESNOG GOVORA (ODNOSNO LEKSIČKE ZNAČAJKE NEKOG MJESTA)

-rasprostranjeni na najmanjem području

-pripadaju jednom govornom mjestu

DUBROVAČKI LOKALIZMI

gospar-gospodin

šugaman-ručnik

plaš-plašt

kužina-kuhinja

pjat-tanjur

teća-lonac

škure-roletne

dundo-stric

tinel-dnevni boravak

špigeta-vezica za cipele

soldi-novci

ZAGREBAČKI LOKALIZMI

ŠPANGA

ŠLAPE

HAUBA

ŠLAUF

LOJTRE

REMEN

ŠPIGLA

AUSPUH

LAVABO

ČVRGA

Geographical region of Lika in Croatia
Zemljopisna regija Lika u Hrvatskoj

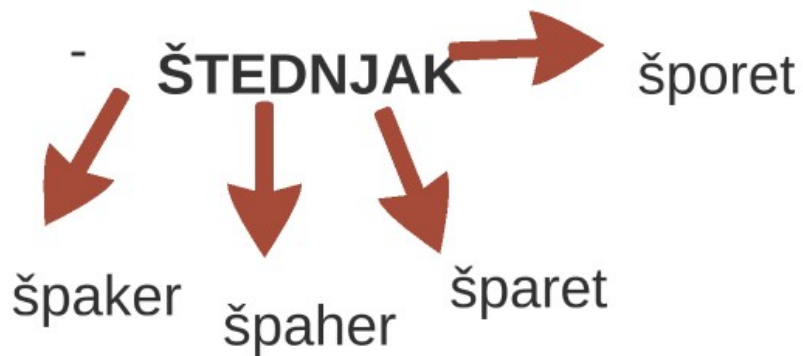

REGIONALIZMI

-LEKSEMI NA PODRUČJU NEKE REGIJE

- rasprostranjeni na užem področju nego dijalektizmi
- rasprostranjeni na širem področju nego lokalizmi

UTVAJ-PAŠNJAK
(POSAVINA)

REGIONALIZMI SREDIŠNJE HRVATSKE

ŠEFLJA

FRIŽIDER

SLINČEK

TAVA

KAPIJA

PAJDAŠ

PARADAJZ

LONAC

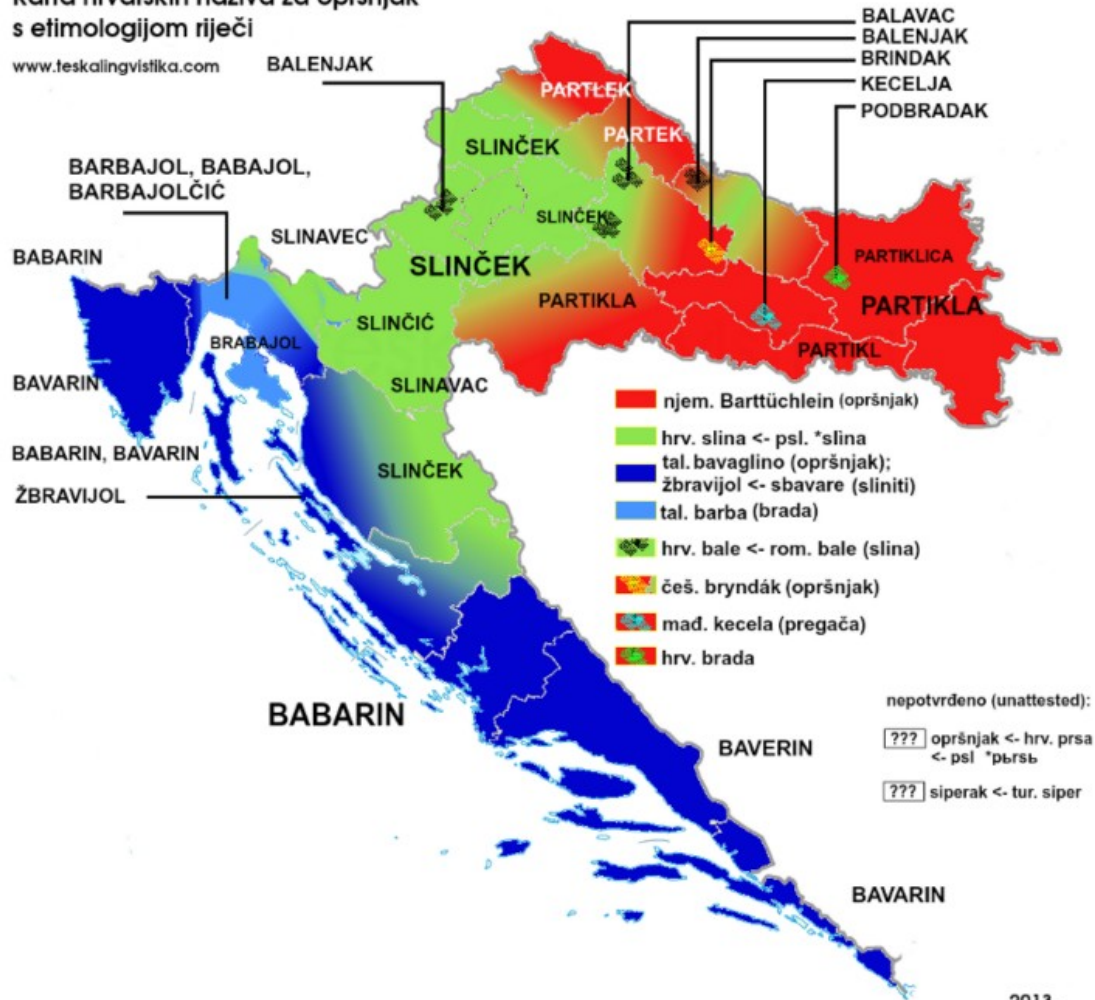
PRASE

ŠPORET

Karta hrvatskih naziva za opršnjak
s etimologijom riječi

www.teskalngvistika.com

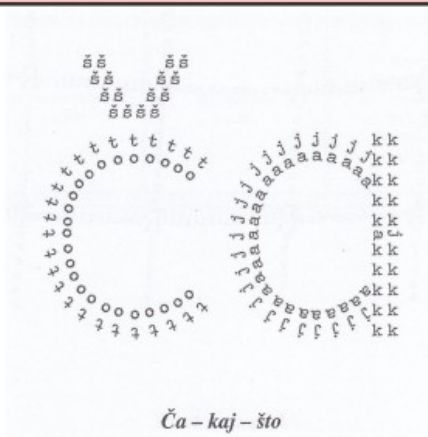
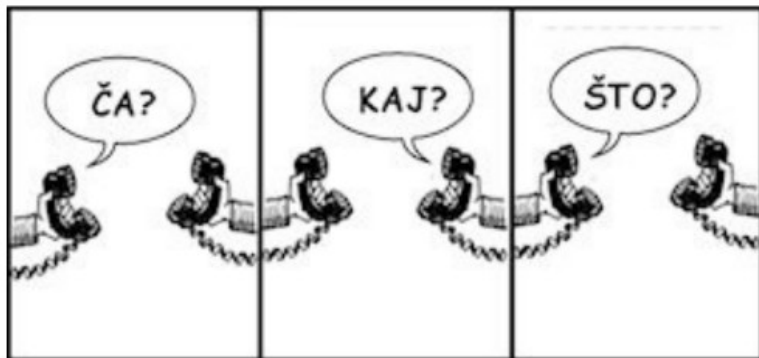

- ger. Schöpflöffel (ladle)
- hrv. grabiti <- psl. *grabiti (grab, seize)
- hrv. palj <- psl. *palъka (stick, staff)
- tal. (Veneto) cazuolo (ladle)
- tal. cazza (ladle)
- tur. kaşık (spoon)
- gk. kotýle (cup)

Nepotvrđeno:

zaimača - hrv. imati <-psl. iměti (to have)
kevdžija - tur. kepçe, kefçe <- perz. kefč (ladle)

DIJALEKTIZMI

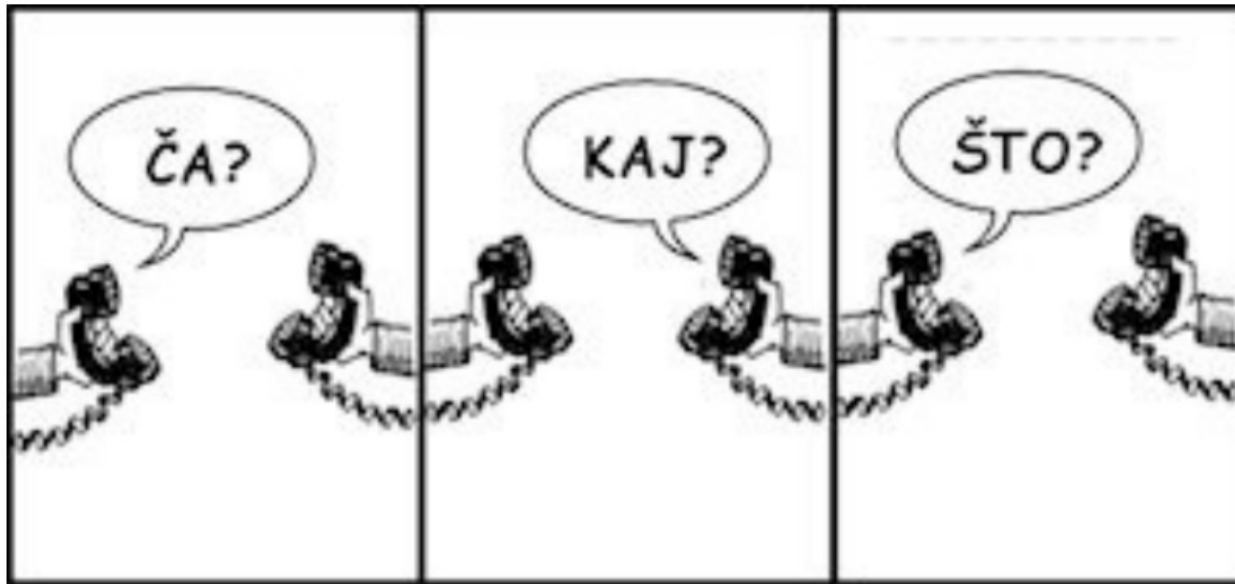

Ča?
Što?
Kaj?

-karakteristični za područje čitavog narječja

-najšire područje

-hrvatski jezik ima tri narječja i šesnaest dijalekata

DIJALEKTIZMI KAJKAVSKOG NARJEČJA

PECEKI

PES

KLINČEK

CUJZEK

POPEVKA

HIŽA

LAJBEK

VUGOREK

BRAJDE

ŠKRLAK

kukumar-krastavac

špampet-krevet

ŠUGAMAN-RUČNIK

LEKSIČKI (izrazni) DIJALEKTIZMI

-razlikuju se od standarnih riječi svojim cijelim izrazom

kušin, vanjkuš-jastuk

festivi-pravi

tranik-livada

atek-tata

ŠTOKAVSKO-orož (pijetao)

STANDARNO-orož (okidač vatrenog oružja)

ZNAČENJSKI (SEMANTIČKI)

-njihov izraz jedno znači u dijalektu, a drugo u standardnom jeziku

ČAKAVSKO-smišan (zgodan, lijep)

STANDARNO-smiješan (koji izaziva smijeh)

KAJKAVSKO-jezero (glavni broj-1000)

STANDARNO-jezero (voda stajaćica)

peharček-peharčić

ptiček-ptičica

kruh-kruščić

stariji-starejši

TVORBENI

-razlikuju se od standarnih riječi samo u tvorbenim elementima(sufiksi,prefiksi)
-osnova je ista kao u stand. jeziku

kum-kumek

sin-sinek

slon-slonek

briškula

bećarac

kulen

gibanica

štrukli

ETNOGRAFSKI

-specifične stvari, pojave, običaji, nemaju zamjene u standardnom jeziku

-ulaze u standardni leksik

bevanda

čijalo

gemišt

MORFOLOŠKI

-dijalektizmi koji se razlikuju od standarnog jezika po gramatičkom rodu(padež,lice) ili nastavcima

U mojoj ulici živi jako puno žen koje su pročitale više knjig nego ja.

